

na užitku, který z činu plyne ostatním, nevylučuje, že úmysl, směřující ku protizákonné činnosti, byl všem společný, že o této činnosti se dorozuměli a že spáchali trestný čin ve vzájemném dorozumění. Nálezací soud používá proto proto zákona nesprávně, pokud jde o pojem spolupachatelství a v důsledku toho zodpovědnost obžalovaných za veškerý výsledek činnosti všech obžalovaných, tedy v tomto případě za cenu všech vajec všemi obžalovanými vyvážených, z toho důvodu, že tu nebylo nákupu a prodeje na společný účet. Rozhodným bylo naopak pouze, zda obžalovaní při neoprávněném dopravování zboží přes hranice jednali společně ve vědomém, třebaž teprve na místě činu a třebaž mlčky nastalém vzájemném dorozumění. Třebaže ten který obžalovaný dopravoval vejce, jím na vlastní účet koupené, sám přes hranice za účelem, aby je za hranicemi zcizil na vlastní účet, mohlo tu býti přece vzájemné dorozumění všech v tom smyslu, že jeden každý z obžalovaných, jsa činným v prvé řadě v zájmu vlastním, napomáhal zároveň činnosti ostatních za tímž cílem se nesoucí, že, věda, že tito stejně i v jeho zájmu jednají a že v případě přistižení okolnost, že pohraniční stráž bude zaměstnána zadržením anebo stíháním některých z obžalovaných, umožní útěk ostatním. Následkem nesprávného názoru, shora vytčeného, neuvažoval nálezací soud o tom zdali je tu vědomé, tímž úmyslem se nesoucí spolupůsobení všech obžalovaných při společném dopravování vajec přes hranice ve správném smyslu shora naznačeném, ačkoliv k tomu poukazovaly výsledky hlavního přelíčení, zejména okolnost, že sedm obžalovaných, bydlících v téže obci, ještě s jinými pachateli, celkem asi 15 osob, šlo směrem ku hranicím na téže cestě, nesouce zboží téhož druhu v neobvyklou hodinu noční. Případné zjištění tohoto spolupachatelství při nejmenším sedmi obžalovaných poukazovalo by ve spojení s cenou vajec, jimi všemi nesených, ke skutkové podstatě přečinu podloudného vývozu dle § 2 čís. 1 lit. b) zmíněného zákona. Pokud jde o obžalovaného Josefa P—a, je stížnost ovšem neodůvodněna. Tento obžalovaný byl nálezacím soudem již správně uznán vinným přečinem, ježto byl pro podloudný vývoz již jednou trestán. Uplatňování důvodů zmatečnosti čís. 5 a čís. 7 směřuje věcně jen k dolíčení, že tento přečin je dán i pro úhrnnou cenu vajec, všemi obžalovanými jako spolupachateli vyvážených, kdežto zmatek dle čís. 10 předpokládá, že skutek byl posuzován dle zákona, který na něj se nevztahuje, takže se ho nelze dovolati proto, že nálezací soud při činu, který správně jest již posuzován jako trestný čin určitého druhu, neuznal neprávem další důvod, který kvalifikuje čin jako trestný čin téhož druhu a stejně trestný.

Čís. 1050.

Prísahu vylučuje pouze intensivní nepřátelství svědkovo, pouhý napjatý poměr k obžalovanému nestačí.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1922, Kr I 1284/22).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jakožto, porotního soudu v Mostě ze dne 21. října 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem úkladné vraždy dle § 134 a 135 čís. 1 tr. zák.

D ů v o d y :

Zmateční stížnost obžalovaného dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 4 a 5 § 344 tr. ř. Onen důvod shledává v tom, že porotní soud porušil předpis § 170 čís. 6 tr. ř. tím, že svědka Josefa R—a před výslechem vzal do přísahy, ačkoli tento žije prý s obžalovaným v takovém nepřátelství, které podle osobnosti a hledíc k okolnostem jest s to, by plnou hodnověrnost svědka vyloučilo. S hlediska důvodů č. 5 stížnost uplatňuje, že vydal-li soud proti odporu obhájce mezitímní nález, že bude svědek R. vyslechnut pod přísahou, byla tím pomínuta a porušena zásada trestního řízení, již šetření káže podstata řízení, kterým se zabezpečuje obhajování obžalovaného. Především budiž podotknuto, že v těch případech, které trestní řád zvláštními ustanoveními poznačuje výslovně za důvody zmatečnosti, mohou z těchto důvodů vznesené zmateční stížnosti býti uplatňovány pouze podle těchto zvláštních ustanovení, a že nelze proto ve zmateční stížnosti vznesenou výtku podřaditi předpisu čís. 5 § 344 tr. ř., jenž má na mysli porušení všeobecných zásad řízení. Ve skutečnosti jedná se tedy pouze o důvod zmatečnosti dle čís. 4 § 344 tr. ř. V tomto ohledu sluší zmateční stížnosti sice potud přisvědčiti, že pro posouzení návrhu obhájce, aby svědek Josef R. nebyl vzat do přísahy, jen to padá na váhu, co v hlavním přelíčení v době usnesení o mezitímním nálezu již bylo předneseno a že byl tedy směřodátným tehdejší, již známý stav věci. V této příčině poukazuje stížnost na to, že přesvědčení o vině obžalovaného záviselo v podstatě jednak na věrohodnosti 12letého chlapce, jednak na tom, zda věrohodnou jest obhajoba obžalovaného, že si otrušík, u něho nalezený, zaopatřil již před několika lety za účelem vyhubení molů. Dále stížnost ještě uplatňuje, že soud nalézací v době řečeného usnesení znal pouze obhajobu obžalovaného, který dle protokolu o hlavním přelíčení ve spojení s předchozí obhajobou tvrdil, že měl s Josefem R—em již před tím, než se musil z bytu vystěhovati, mrzutosti, že mu R., když mu slepice L—ovy poškodily záhony — máje za to, že to byly slepice obžalovaného — hrozil, že slepice zabije neb otráví, že i při jiných příležitostech byly mezi nimi výstupy, zejména, že, když obžalovaný nevyklidil hned bytu na hřbitově, R. mu hrozil zabitím, že to obžalovaný také vypravoval svědkovi G—ovi, dále, že Josef R. na jaře 1921 po dobu tří týdnů denně do ½11 h. večer, stoje před domem, obžalovanému vyhrožoval, že následkem toho byla manželka obžalovaného v největší úzkosti a že obžalovaný tehdy skutečně učinil u četnictva oznámení proti R—ovi. Veškeré tyto okolnosti odůvodňují prý domněnku, že R. žije s obžalovaným v největším nepřátelství, a neměl prý proto býti svědek R. vzat do přísahy, to tím méně, jelikož R. ve vyšetřování také udal, že obžalovaný se o něm (R—ovi) vyjádřil, že R. jednou řekl: »slepice jsou otráveny, nyní přijde pes na řadu«, což právě proto, že slepice byly prý otráveny, mohlo u porotců vzbuditi domněnku, že obžalovaný, mluvě o jedu, otrávení slepic svaluje neprávem na R—a, a tak míti za následek, že porotci neuvěří obhajobě obžalovaného, že si jed opatřil jen za účelem vyhubení molů. Ostatně prý soud porotní v zamítajícím usnesení sám uznává, že je mezi obžalovaným a svědkem R—em nepřátelský poměr, jenže ovšem má za to, že zášť nedosáhla takového stupně, by byla překážkou přísahy dle § 170 čís. 6 tr. ř. Mimo to prý nelze z odůvodnění zamítajíc-

cího usnesení seznati, zabýval-li se soud se všemi předpoklady § 170 čís. 6 tr. ř., totiž povahou osob a okolnostmi případu, pročez prý řečené usnesení je neúplným a neodůvodněným. Než stížnosti nelze přiznati oprávnění. Především není případným, že ze zmíněného nálezu není vidno, že soud vzal v úvahu obě v § 170 čís. 6 tr. ř. uvedené okolnosti. Poukazujet soud výslovně na obě tyto okolnosti a § 170 čís. 6 tr. ř. uznává za překážku přísahy jen nepřátelství kvalifikované, takové intensity, že může svědka svést s cesty pravdy a uvést ho v pokušení, by, nedbaje nebezpečí trestního stíhání, svou občanskou povinnost porušil. Nestačí proto ve smyslu zákona pouze napjatý poměr mezi dotýčenými osobami, nýbrž zákon předpokládá zášť hluboce zakořeněnou, která byla již před spácháním trestného činu dána na jevo nepřátelským jednáním, kdežto pouhé, obžalovaným tvrzené, ničím neprokázané nepřátelství netvoří ještě překážku přísahy. V této příčině pak obžalovaný sám ani netvrdil, že svědek R. své nepřátelství skutky projevil, a mimo pouhé tvrzení obžalovaného nebyly v rozhodné době zjištěny žádné podstatné okolnosti, nasvědčující tomu, že R. chová vůči obžalovanému hluboké nepřátelství. Zejména bylo naopak z policejního oznámení, v době rozhodnutí o mezitímním nálezu již přečteného, vidno, že Josef R. neučinil ani trestního oznámení, a že obžalovaného nijak nepodezříval. Neměl proto soud porotní dle stavu věci dostatečné příčiny, by nevzal do přísahy svědka Josefa R. proti předpisu zákona a nebylo tu ani předpokladů, by soud odložil přísahu dle § 247 odstavec třetí tr. ř. až po výslechu svědka.

Čís. 1051.

Nepřiznal-li nalézací soud podmíněného odkladu výkonu trestu, ač byl lichevním soudem pro souběžný trestný čin přiznán, lze si do toho stěžovati pouze odvoláním. K odvolání obžalovaného nelze nařídití nalézacímu soudu, by dodatečně rozhodl dle předpisu § 6 čís. 4 zák. o podm. odsouzení.

Při posuzování přípustnosti odvolání obžalovaného do výše trestu (§ 283 tr. ř.) dlužno v případě § 265 tr. ř. přihlídnouti k úhrnku obou trestů.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1922, Kr II 603/22).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání zmatečnou stížnost obžalované do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Uherském Hradišti ze dne 20. srpna 1921, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podílnictví na krádeži dle §§ 185 a 186 a) b) tr. zák., vyhověl však odvolání obžalované do výroku o trestu a zmírnil jí trest. V otázkách, o něž tu jde, uvedl

v d ů v o d e c h:

Důvod zmatečnosti podle čís. 11 § 281 tr. ř., jímž napadá stížnost výrok soudu, že se obžalované nepovoluje podmíněčné odsouzení, není po zákonu proveden. Proti výroku o podmíněčném odsouzení lze brojiti zmatečnou stížností jen, porušil-li soud svým výrokem takové zásady, zákonem vyslovené, které nepodléhají volnému uvažování soudcovskému, nýbrž kterých musí býti dbáno vždy. Porušení takovéto zásady stížnost netvrdí;